

Parlamentarihkerekonferansese, tjáanghkenamme Tráantesne goevten 7.b. 2017, teemam saetniesvoete j̄ih máahtadimmie saemien áálmegidie ḡietedi j̄ih daam lahteste:

Mijjiej t̄jierrestibie saemiej goh akte áálmegie j̄ih aalkoealmetje, dovne nasjonaale j̄ih raastendáaresth perspektijvesne, reaktam j̄ijtjenænnoestæmman utnieh j̄ih reaktam j̄ijtsh histovrijem damtedh, jieleth goh akte saemien áálmegie j̄ih j̄ijtsh evtiedimmien j̄ih prioriteradimmiej bijjelen nænnoestidh.

Mijjiej t̄jierrestibie saemiej leah akte áálmegie mah staatine Sáevmesne, Nöörjesne, Russlaantesne j̄ih Sveerjesne áarroeminie mah joekehtslaakan leah assimileradimmieprosessh dáájreme jallh annje assimileradimmieprosessh dáájreminie j̄ijtsh laanteste, j̄ih mejtie saemien áálmegie j̄ih sivjle siebriedahk nasjonaale j̄ih gaskenasjonaale daltesisnie utnieh náake;

Mijjiej t̄jierrestibie fierhten staaten assimileradimmieprosessh leah saemide dievviedamme dovne ektesne j̄ih sj̄ierelaakan dovne nasjonaale j̄ih raastennamhtah perspektijvesne, goh áálmegie, aalkoealmetje j̄ih unnebeláhkoe, geografijen, aalteren, tjoelen j̄ih indivijdi dáaresth sj̄iere daerpiesvoetigujmie, j̄ih sivjle, politihkeles, ekonomeles, kultuvrelle j̄ih sosijaale reaktasuerkiej sisnjeli;

Mijjiej byjhkesjibie mijjiej ibie annje t̄jielke m̄irrestallemem j̄ih seammavyörtegsvoetem jakseme saemien áálmegi j̄ih jenebeláhkoeárroji gaskem fiereguhtene staaatesne.

Mijjiej t̄jierrestibie staateles assimileradimmiepolitihke saemien áálmegasse lea evtiedimmien j̄ih t̄jielke m̄irrestallemem j̄ih seammavyörtegsvoetem heerredamme saemien áálmegen j̄ih jeatjah sivjle siebriedahki gaskem voenges, nasjonaale, regijonaale, raastendáaresth j̄ih gaskenasjonaale daltesisnie;

Mijjiej aaj t̄jierrestibie daerpies kultuvrelle sj̄iehtedamme prosessigujmie n̄ierhkedh mah maahtoem j̄ih daajroem saemien tsiehkij bijre tjirkieh, juktie vueptiestidh j̄ih vihtiestidh histovrijes j̄ih daaletje assimileradimmieprosessh- j̄ih politihkem saemien áálmegen vöoste, j̄ih mah maehtieh vuesiehtidh mah konsekvensh dagkerh prosessh j̄ih politihke lin maahteme utnedh j̄ih annje utnieh saemien áálmegasse, daan beajjetje j̄ih b̄ætijen aejkien boelvide. Juktie máahtadimmie buektiehtidh tjoerebe voestegh akten saetniesvoeteprosessen t̄jirrh;

Mijjiej t̄jierrestibie jááhkesjimmie, byjhkesjimmie j̄ih máahtadimmie eah leah ajve tsiehkien bijre saemiej j̄ih gaskem, men seamma j̄ijnjem jááhkesjidh j̄ih byjhkesjidh assimileradimmie ovmessie saemiej j̄ih ovmessie siebriedahk joekehtslaakan tsavtsi. Daerpies lissiehtamme r̄æhpasvoetine gellievoeten j̄ih joekehtsi bijre saemiej j̄ih saemien voenges siebriedahki dáájrehtimmine, soptsesinie j̄ih buerkiestimmine guktie jielede raaktan lij, mah leah ektiedamme assimileradæmman j̄ih daan beajjetje r̄iektes j̄ieliedasse;

Mijjiej vuejnebe vihkeles máahtadimmieprosessigujmie n̄ierhkedh mah dávvoeh j̄ih viehkietieh dejtie náake konsekvenside j̄ih evtiedimmide mejtie saemien áálmegie lea dáájreme, dovne ektesne j̄ih oktegh, assimileradimmieprosessi t̄jirrh. Mijjiej veanhtadibie saetniesvoete- j̄ih máahtadimmieprosesse aaj earoem vihth tseegkie dan saemien áálmegasse;

Mijjiej nænnoestibie joe n̄ierhkeme saetniesvoete- j̄ih máahtadimmieprosessh goerehtalledh j̄ih dam dáarjoehtibie.

Mijjieg haestebe gaajhkh staath, rááresjimmesne fiereguhtine saemiedigkine, vukiej jïh krievenassi bijre seamadidh juktie saetniesvoete- jïh máahadimmieprosessigujmie niérhkedh, aktegsalmetjeh edtjeh jïjtjevyljehke maehdedh meatan árrodh prosesessne jïh faalenassem áadtjodh psykiske dáarjoen bijre jaabnan, jïh nuekies almetjeligke, teknikheles vierhtieh jïh beetnehvierhtieh edtjeh dagkeres barkose vadtasovvedh;

Mijjieg vuesiehtibie barkose Saetniesvoete- jïh máahadimmiekommisjovnesne Canadesne, jïh kommisjovnen reektehtse jïh illedahkh jïh guhkiebasse barkoe nasjonaale daltesisnie jïh aalkoealmetji gaskemsh, goh gellielaakan maahta goh hijven vuesiehtimmine jïh væjsaldahkine árrodh báetijen aejkien Saetniesvoete- jïh máahadimmieprosesside saemien dajvine jïh noerhtelaantine.

Mijjieg diëdtem utnebe evtiedimmien bijre bievnedh saetniesvoete- jïh máahadimmieprosessijste, jïh viehkiehtidh guktie dagkerh prosessh aelkieh nasjonaale, jïh raastendáaresth suerkesne gusnie daerpies;

Mijjieg veanhtadibie ássjele saetniesvoete- jïh máahadimmieprosessine lea histovrijes diëdtelgimmiem jïh daaresjimmiem jïh miëdtelimmie almetjereaktide kraanskodh jïh vihtiestidh, tjïelkestidh guktie daate daan beajjetje tsiehkesne saemien áálmegem jïh mijjen siebriedahkh tsavtsa, jïh raeriestidh guktie maahta tsiehkiem saemien áálmegen jïh staati gaskem jïh saemiej gaskemsh nænnoestehtedh;

Mijjieg aaj veanhtadibie illedahke saetniesvoete- jïh máahadimmieprosessijste edtja árrodh staath diëdtem vaeltieh jïh rááresjimmesne saemiedigkiejgumie, saemiej sijjiem goh áálmegem nænnoestehtieh noerhtelaantine.

Mijjieg tjïertestibie jis edtja tjïelke mïrrestallemem jïh seammavyörtgegsvoetem buektiehtidh dellie doh gaskenasjonaale jááhkesjamme jïh viëdteldihkie almetjereaktah jïh aalkoealmetjereaktah tjuerieh seahkaramme sjïdtedh jïh meatan vaaltasovvedh voenges, nasjonaale, regijonaale, raastendáaresth jïh gaskenasjonaale daltesisnie, joekoen aalkoealmetjebæjhkoehimmie;